

Organizacija zdravstvene službe

PRAVILNIK O STROKOVNEM IZPOPOLNJEVANJU ZDRAVSTVENIH DELAVCEV (Uradni list SRS, št. 16/75)

Tudi ta pravilnik prinaša nekatere novosti glede strokovnega izpopolnjevanja zdravstvenih delavcev in sodelavcev v zdravstvenih organizacijah in drugih organizacijah in organih, ki se ukvarjajo z zdravstvenim varstvom, npr. v vzgojno varstvenih in socialnih zavodih ter v organih za sanitarno inšpekcijo.

— Zdravstvene in zgoraj navedene organizacije ter organi sanitarne inšpekcije so dolžni zdravstvene delavce poslati na strokovno izpopolnjevanje, če so za to podane objektivne potrebe in se pri tem upošteva, ali in kakšne koristi bodo imele od delavčevega strokovnega izpopolnjevanja.

— Pripravniki se lahko samo izjemoma pošljejo na strokovno izpopolnjevanje, mora pa se jim v takem primeru ustrezno podaljšati pripravništvo.

— Dosedanje oblike strokovnega izpopolnjevanja: s praktičnim delom v svoji delovni organizaciji, s praktičnim delom v strokovno više organiziranih organizacijah, na tečajih in seminarjih, na kongresih in simpozijih ter na mednarodnih strokovnih srečanjih, so še naprej **ostale v veljavi**.

Za strokovno izpopolnjevanje se **ne štejejo**: delovni sestanki, študij strokovne literature, občasni ogledi bolj organiziranih organizacij itd.

Množična strokovna srečanja vnaprej neznanega števila zdravstvenih delavcev z visoko ali višjo izobrazbo, ki jih organizirajo klinike in inštituti, se po tem pravilniku ne štejejo za strokovno izpopolnjevanje, ampak za množično strokovno instruktorsko nadzorstvo.

— Pomembna je nova določba pravilnika, da se na kongresih in simpozijih lahko sprejemajo **strokovna stališča in priporočila** za strokovno delo in organizacijo strokovnega dela, ki naj se uresničuje v praksi.

— Pri vseh oblikah strokovnega izpopolnjevanja morajo organizatorji poskrbeti za **orientacijski preizkus** ob strokovnem izpopolnjevanju pridobljenega znanja.

— Udeleženci strokovnega izpopolnjevanja na tečajih, seminarjih, kongresih in simpozijih morajo dati strokovnemu kolegiju svoje zdravstvene organizacije poročilo o tem, kaj so pridobili na strokovnem izpopolnjevanju.

— Udeleženci vseh oblik strokovnega izpopolnjevanja morajo prenesti pridobljeno znanje in izkušnje na svoje strokovne sodelavce.

— Organizatorji tečajev in seminarjev morajo dati zdravstvenim delavcem **potrdilo** o obliki in trajanju strokovnega izpopolnjevanja; če je bilo opravljeno strokovno izpopolnjevanje s praktičnim delom v strokovno više organizirani organizaciji, pa mora izvajalec takega izpopolnjevanja poslati delavčevi organizaciji **pismeno oceno** o delavčevem izpopolnjevanju.

— Zdravstveni delavci se morajo **obvezno izpopolnjevati**, in sicer: delavci: z visoko strokovno izobrazbo 10 dni na leto ali 30 dni na vsaka tri leta; z višjo strokovno izobrazbo najmanj 20 dni na vsaka tri leta; s srednjo strokovno izobrazbo pa najmanj 14 dni na vsaka tri leta.

— Specialisti (zdravniki, zobozdravniki in diplomirani farmacevti) se strokovno izpopolnjujejo v klinikah in inštitutih v SFR Jugoslaviji, v soglasju s kliniko oziroma inštitutom pa tudi v drugih strokovno razvitih zdravstvenih organizacijah z obsežno kazuistiko ter s strokovno obsežnejšo in sodobnejšo opremo.

— Pravilnik določa, katere organizacije lahko na svojem delovnem področju organizirajo strokovna izpopolnjevanja, poleg le-te pa predsednik komiteja za zdravstveno in socialno varstvo lahko od primera do primera pooblasti za to še druge organizacije.

— Evidenco o strokovnem izpopolnjevanju zdravstvenih delavcev vodi zavod SR Slovenije za socialno medicino in higieno ali druga organizacija, ki jo pooblasti predsednik republiškega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo.

— Zdravstvene in druge pooblaščen organizacije in organi podrobneje predpišejo s svojimi samoupravnimi splošnimi akti glede na svoje potrebe in razmere: obseg, obliko, program, način in trajanje strokovnega izpopolnjevanja svojih strokovnih delavcev, prioritete potrebe njihovega izpopolnjevanja, disciplinske ukrepe zaradi nesoodelovanja pri strokovnem izpopolnjevanju ter naloge njihovih zdravstvenih delavcev ob izrednih razmerah.

Vsem zdravstvenim in drugim zainteresiranim organizacijam in organom priporočamo, da se seznanijo z vsebino novega pravilnika in da tudi svoje delavce obvestijo o njihovih dolžnostih po tem pravilniku.

S. P.

PRAVILNIK O PRIPRAVNŠTVU IN O STROKOVNIH IZPITIH ZDRAVSTVENIH DELAVCEV (Uradni list SRS, št. 16/75)

Novi pravilnik je uveljavil nekatere novosti glede pripravnštva zdravstvenih delavcev, ki jih bomo v izvlečku navedli, poleg tega pa bomo opozorili tudi na tiste določbe že doslej veljavnega pravilnika, ki se v praksi niso dosledno izvajale.

— Pripravnštvo zdravstvenih delavcev traja eno leto. Novost pa je pri zdravstvenih delavcih, ki se po končanem šolanju **ne zaposlijo v zdravstveni organizaciji**, da morajo za opravljanje strokovnega izpita izpolniti določene pogoje: medicinske sestre v **vzgojno varstvenih zavodih** morajo opraviti šestmesečno pripravnštvo v zdravstveni organizaciji, medicinske sestre v **socialnih zavodih** pa en mesec pripravnštva v zdravstvenem domu v njegovi dispanzerski in patronažni službi. Novost je tudi, da morajo medicinske sestre, ki se zaposlijo v **naravnih zdraviliščih**, opraviti tri mesece pripravnštva v bolnišnici, en mesec pa v osnovni zdravstveni službi (zdravstvenem domu).

— Pripravnik morajo med pripravnštvom delati poln delovni čas. Zdravstvena organizacija predpiše v svojih samoupravnih aktih ukrepe, če njen pripravnik po svoji krivdi ne dela poln delovni čas ali če načrt in program pripravnštva ne potekata pravilno ali če pripravnik ne gre opravljat strokovnega izpita v enem letu po končanem pripravnštvu.

— Pripravnik delajo pod neposrednim vodstvom in nadzorstvom izkušenih mentorjev, ki jih imenuje direktor. Mentor mora imeti vsaj 5 let strokovnih izkušenj.

Pravilnik je zelo natančno obdelal odgovorne naloge mentorjev, ker je od le-teh v veliki meri odvisna priprava pripravnika na strokovni izpit in kvaliteta njegovega bodočega dela.

— Če zdravstvena organizacija nima vseh pogojev za pripravo svojih pripravnikov na strokovni izpit in za njihovo bodoče samostojno delo, npr. zaradi pomanjkanja ustreznih kadrov, opreme, kazuistike itd., mora poslati pripravnika v drugo za to usposobljeno zdravstveno organizacijo.

— Za zdravnike, zobozdravnike, diplomirane farmacevte in zdravstvene sodelavce je pravilnik določil **načrt pripravništva**, to je, kje in koliko časa bo trajalo njihovo pripravništvo v posamezni zdravstveni organizaciji oziroma njeni strokovni službi.

— Najpomembnejše za pripravnika so določbe pravilnika, ki obsegajo **program pripravništva**, to je, katera minimalna medicinska opravila morajo pripravniki posameznih nazivov spoznati med pripravništvom. To poglavje pravilnika morajo seveda dobro poznati tudi mentorji pripravnikov, ker mora vsak na svojem delovnem področju v sodelovanju z vodjem ustrezne strokovne službe pripraviti program pripravništva.

— Pripravnikovo praktično znanje iz posameznih medicinskih (strokovnih) predmetov se mora sproti preizkušati pred predstojnikom ustrezne strokovne službe. Uspeh tega preizkusa se mora vpisati v »Izkaz o pripravništvu«. Če se ob prijavi k izpitu ugotovi, da preizkus znanja ni bil uspešen, se pripravniku odredi, da to nepravilnost v določenem roku odpravi.

— Strokovni izpit obsega **teoretični strokovni (zdravstveni) del in splošni del**.

Teoretični strokovni del izpita je za vsako vrsto zdravstvenih delavcev različen in se ravna tudi po stopnji strokovne izobrazbe pripravnika (visoka, višja, srednja).

Splošni del strokovnega izpita pa je več ali manj enak za vse vrste zdravstvenih delavcev (upravni postopek ni več izpitni predmet).

— Pravilnik določa **izpitne roke** okvirno za zdravstvene delavce in sodelavce z visoko in višjo strokovno izobrazbo ter za zdravstvene delavce in sodelavce s srednjo strokovno izobrazbo. Pravilnik določa tudi, da predsednik republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo določi tudi izredne izpitne roke.

Vsem zdravstvenim organizacijam, ki izvajajo pripravništvo, in tudi pripravnikom samim priporočamo, da se ob nastopu pripravništva **podrobno seznanijo z novim pravilnikom**.

S. P.

